

חוט הערב הנארגים בין חוטי השתי, ברוחב האריג, כמלא רוחב הסיט [כפול].⁽³⁾ והיינו, שאעפ"י שלא ארגם לכל רוחב האריג אלא ברוחב השיעור הזה בלבד הרי הוא חייב.

אלמא, כיון דמלבן ומנפץ וצובע לטוייה קאי — שיעורא דידהו כטווי, כמלאכת הטוייה עצמה, שהיא כמלא רוחב הסיט כפול.⁽⁴⁾

אם כן, הכא נמי במוציא עור כדי לעבדו, כיון דלעבדו קאי — שיעורו להוצאה הוא כעור מעובד.

שוב שאלו רבא לרב נחמן: ושללא לעבדו, עור שאינו עומד לעיבוד — בכמה שיעור הוצאתו?

אמר ליה רב נחמן: לא שנא. ואף הוא שיעורו בכדי לעשות קמיע.⁽⁵⁾

שוב שאלו: לעבדו, עור העומד לעיבוד, ועדיין אינו מעובד — בכמה שיעור הוצאתו? שהרי עתה אינו ראוי לעשות ממנו קמיע.

אמר ליה: לא שנא. ושיעורו כדי לעשות קמיע.

אמר ליה רבא: ומנא תימרא שכך הדין?

אמר ליה רב נחמן: כדתנן: המלבן את הצמר. והמנפץ אותו, והצובע אותו, והטויה ממנו חוטים, שכל אלו אבות מלאכות הן — שיעורו להתחייב עליו בשבת, שיהא בצמר שליבנו או ניפצו או צבעו או טוואו, כדי לטוות ממנו חוט שאורכו כמלא רוחב הסיט. שהוא שיעור המרחק שבין האצבע לאמה, כפול. כלומר, פי שנים מזה, הוא השיעור.

וכן האורג שני חוטיין של ערב בתוך חוטי השתי — שיעורו, שיהיה כל אחד משני

קודמת]. אלא שלא כל מלבן ומנפץ וכדומה הוא על מנת שהחוט ישמש בסוף לאריגה. תוס' ד"ה אלמא.

5. הקשה הריטב"א, הא לפני כן אמר דדוקא משום דעומד לעבד שיעורו כמעובד, והיכי קאמר הכא דאפילו באינו עומד לעבדו שיעורו כמעובד.

ותירץ, דלעיל השיב רב נחמן לרבא לפי סברת רבא, דאפילו אם נחלק בין מעובד לשאינו מעובד מ"מ כל העומד לעבד כמעובד. אבל רב נחמן גופיה סבר שלא חילקו רבנן, ואפילו אינו עומד לעבד שיעורו כמעובד, דלפעמים הוא נמלך וטורח לעבדו.

המלוה מעדיף להחזיר את השטר ללוה, כדי שלא יצטרך לשלם לסופר שיכתוב לו שובר. ומפרשים דמיירי שכבר כתב המלוה שובר ללוה, ולכן אינו צריך המלוה להחזיר את השטר ללוה.

3. מהרש"ל כתב שמתוס' בד"ה אלמא, משמע שיתכן שגרסו גם כאן "כפול". וכ"כ בהגהות הב"ח.

והמהרש"א כתב דלא גרסינן באריגה "כפול", אלא כל חוט הוא ברוחב הסיט בלבד. וממילא בשני חוטיין הוי כפול.

4. הגמרא היתה יכולה לומר דכיון דלאריגה קאי, שיעוריה הוא כמלאכת האריגה [עייין הערה